

fjordsfiskeriets Tilbagegang, som den navnlig tilfrev Brugten af visse Redskaber, saasom Sandvaad, Kratvaad og Strygglid, tilbøds ogsaa Misbrugen af Pulsvaaddene, og udtalte, at disse Vaad overhovedet vare meget skadelige for al Fiskeyngel og Fiskeriet i det Hele i Fjorden, anfaa Faren for saa overhængende, at den, allerede førend den sluttede sine Arbejder, indgav Forslag til at anordne Laasning af Vandene mellem Løgstør og Hals, o: Indløbet til den egentlige „Limfjord“ efter Christjens II's Forordning af 1515, der aabenbart har en Natur meget forskjellig fra den øvrige Fjord, samt de indløbende Fjordender og Indvige S. og B. for Hvalpsund, saaledes at Brugten af Dybvaad, Malevaad, Sandvaad og Strygglid deraf var udelukket. Allerede 1749 blev en ny Kommission for Limfjordens Fiskerianliggender dannet, der paa en Maade kan betragtes som en Fortsættelse af den foregaaende, og Resultatet af disse Kommissioners Arbejder var da den vigtige

Forordning af 15. Decbr. 1750, som kjendelig viser, at man troede det rigtigt at begrænse Pulsvaadfiskeriet det mest mulige, naar man ikke vovede helt at forbyde det, navnlig af Hensyn til den Hjælp, det afgav for de ynkelig fattige Fiskere ved Fjordens inderste Kyster. Ved §§ 10—14 blev det herefter kun tilladt „Harbo-Vernes og Agger Sognes Beboere“ fra St. Hans Dag til Bartholomæi Dag at bruge Pulsvaad, som de hverken maatte sælge, leie eller laane til Andre; — de maatte ikke fiske udenfor den i Lovens fastsatte Tid og ved deres Hjemkomst til Bartholomæi Tid skulde „Husbonden“ lade deres Pulsvaader „forsegle eller forvare“ indtil St. Hansdag næstpaafølgende Aar; — vare de „gamle og opslidte,“ skulde de stæres i Stykker, saa at de ikke mere kunde bruges (§ 10 & 11).

Begge Kommissioner vare af den Formening, at Pulsvaaddene ødelagde Silbeyngelen og i det Hele vare saa skadelige Fiskeredskaber, at deres Brug burde begrænses det mest mulige. For at gaa en Middelvei mellem Retten til at slaa med Pulsvaad i hele Fjorden og flet ikke at maatte bruge disse Vaad, gik man den Vej at frede enkelte mindre Vigte og Sundte for Pulsvaadfiskeriet, uden at Grunden hertil udtrykkelig er nævnt, medens det dog ikke kan betvivles, at man hermed har tænkt paa at frede om Fiskeyngelen og dens Opholdssteder, som Kommissionerne netop omtale som udsatte ved Pulsvaaddenes Ødelæggelse. Der var saameget mere Anledning til at vælge denne Udvei, som tidligere Love og selve Chr. V's Lov havde „aflaaset“ Bønde for Bundgarn og Ruser af Hensyn til Selladsen.

Forordningen 1750 § 10 bestemmer nemlig, at det er „aldeles forbudt“ at fiske med Pulsvaad i:

- 1) de Bønde, Fjorde og Vigte, som ligge S. og B. for Hvalpsund Færgekæde;
- 2) de smaa Indvige i Salling indenfor en lige Linie fra Schjelholms til Arangel Øbde;
- 3) Nykjøbings Vig indenfor en lige Linie fra den søndre til den nordre af de Øbde, der danne den;
- 4) Vigen fra Bryderbæk i N. til den yderste Ende af Bøyer Øbde;
- 5) de nævnte Bønde og Vigte mellem Bodom og Thyholm, samt mellem disse og Mors Land;
- 6) Lemvigs Vig indenfor en Linie mellem Spidsøerne af den østre og vestre Øbde;
- 7) Rilen indenfor Struer-Øbde paa østre og Nishes Øbde paa vestre Side i lige Linie;
- 8) Thisted-Vig indenfor Linien Alkedal paa søndre og Vibedal paa nordre Side;
- 9) Hoyer-Savn, Narup-, Vejle- og Lømmerby-Fjorde indenfor Linien: Sendelsbæk Øbde i Thy og Narup Øbde i Vesterhanherred.

Hermed kan det ialtsald siges, at de „laasede Bønde“ for Pulsvaaddets Bedkommende havde vundet Borgervet i den nyere Lovgivning, og da Forordningen af 1750 bestod med ringe Ændringer, som nedensfor skulde berøres, i rigelig eet Aarhundrede, er der Grund til at antage, at den var vel egnet til at bevare de modstridende Interesser.

At det dog vedblev at ulme i Pulsvaadnangendet, ses allerede af Rentekammerets skrivelse af 30te Oktober 1751, der anordnede et nyt Skjæde for den halve Del af Pulsvaaddets Kalv; og at den Bestemmelse, der forbeholdt Harboøre og Agger Sognes Beboere Eneret til Brugten, ikke kunde holde sig, viste sig snart; maaske overhovedet et ubetinget Forbud, hvorom de forudgaaende Kommissioner ikke syntes utilbøjelige til at stille Forslag, havde havt større Udbytte til Holdbarhed end en modificeret Tilladelse.

Forordningen af 22de Juni 1761 bestemte da, paa Grund af, at den ved Jd. 1750 søjede „Anstalt om Pulsvaad“ ikke havde medført den forventede Nytte, at der indsneg sig Misbrug, og at „de om Fjorden Bønde og der paa lovlig Maade fiske ere hindrede i denne deres Nærings Fortsættelse“, at det maatte være de om Fjorden bønde Undersaatter i Almindelighed*) tilladt

*) Dette blev ved Ranc. Str. 18. Novbr. 1826 § 3 forklaret strengt efter Ordene, d. e. med Udelukkelse af alle, der ikke boede umiddelbart ved Fjorden; thi 5—10—46 og Febr. 22. Juni 1761 angaa kun Pulsfiskeri, der, som Jd. 15. Decbr. 1750 viser, er mere indskrænket end det sædvanlige Garnfiskeri.